

Coenraad van der Voort van Zijp

de NSB en de joodse burgers

Rob Hufen Hzn.

Een portret en een straatnaam

C. van der Voort van Zijp was burgemeester van Maartensdijk van 1924 tot in 1935. Een nieuwe kern daarvan was Het Tuindorp, dat vanaf 1929 aan de zuidrand van de gemeente begon te ontstaan. De nieuwe Openbare Lagere School kreeg Van der Voorts naam. Hij werd kort daarop een prominent lid van de NSB. Oók is een laan na zijn dood in 1935 naar hem vernoemd. Van der Voorts portret hing vanouds in het Maartensdijks gemeentehuis (thans in een burgemeesters-galerij in het gemeentehuis Jagtlust te De Bilt).

In 2017 gingen in Maartensdijk stemmen op om de straatnaam: Burgemeester Van der Voort van Zijp laan in Utrechts Tuindorp te doen verwijderen. De Maartensdijkse zuiveringsbehoefte gold óók zijn portret.

Waarom?

Het argument was, dat dit vroege NSB-lid 'tot aan zijn dood in 1935 het NSB-gedachtengoed was blijven verdedigen', en dat: 'Minstens zeventien NSB'ers op zijn begrafenis afkwamen en er een erewacht vormden.' Bewijst dat afdoende 's-burgemeesters morele failliet?

Voor een goed oordeel daarover moeten we meer over zijn daden en/of uitspraken weten.

Wie was deze man?

Zijn grootvader (1790-1866), notaris in Dordrecht, ging de naam van diens moeder (Van der Voort) en vader (Van Zijp), gecombineerd gebruiken, waarschijnlijk zonder officiële toelating. Kleinzoon Coenraad van Zijp werd in 1871 in Dordt geboren als

Detail van akte Burgerlijke Stand Dordrecht 1876 met KB-naamswijziging

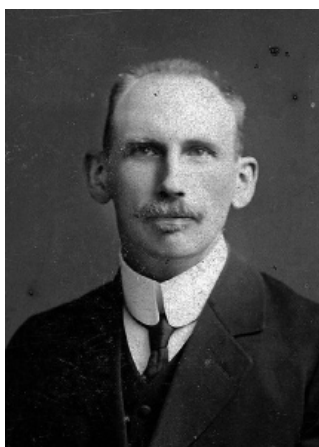

zoon van Willem Bruines van Zijp, een koopvaardijkapitein, gehuwd met (Wilhelmina) Francina van Leer.

Coenraad, en zijn neven (waaronder een tweede Coenraad) en nichten, hadden bij hun geboorte nog niet het voorvoegsel 'Van der Voort' in hun geslachtsnaam. Dat veranderde door een verzoekschrift van zijn vader Willem aan Koning Willem III, ...'ter bekoming van vergunning voor zijnen minderjarigen zoon Coenraad, om bij zijn geslachtsnaam dien van Van der Voort te voegen ten einde zich in het vervolg te mogen noemen en tekenen: Van der Voort van Zijp'. De Koning liet op 7-2-1877 aan Dordrecht 'Onze eindsbeslissing' (N.23) weten: "Wij hebben goedgevonden en verstaan toe te stemmen, gelijk Wij toestemmen bij deze." Coenraad was toen zes jaar oud.

Dominee

Hij volgde later het gymnasium te Dordrecht en ontwikkelde onderwijl een interesse in de Marine. Hij studeerde orthodox-hervormde theologie aan de Utrechtse universiteit; huwde in 1899 Jacomijntje Saarloos uit Geervliet (1878-1951) en werd achtereenvolgens predikant te Dalem en Vuren (waar zijn vader geboren was) en Doetinchem/Doesburg. Het

C. van der Voort van Zijp, mogelijk in zijn Doesburgse tijd

echtpaar kreeg vanaf 1900 zeven kinderen, waaronder tenminste drie meisjes.

Politicus

Van der Voort werd in 1908 Tweede Kamerlid voor de Anti-Revolutionairen (ARP) voor het Friese kiesdistrict Tietjerksteradeel en vervulde van 1913 tot 1925 verschillende functies: fractievoorzitter van die partij (hij

had er weinig aanleg voor); lid van de Staatscommissie Bos voor het onderwijs; voorzitter der Commissie van Rapporteurs voorstel grondwettelijke bepalingen inzake het kiesrecht en lid van het bestuur centrale commissie voor uitzending van stadskinderen naar het platteland.

Maar hij ontwikkelde zich vooral tot specialist op het gebied van defensie en ijverde voor een betere bewapening en gezondheidszorg voor de manschappen, ook in de periode van de grote antimilitaristische beweging na de Eerste Wereldoorlog. De functie van voorzitter van de Vlootcommissie was in overeenstemming met zijn grote belangstelling en liefde voor de marine, waarvan hij bij verschillende gelegenheden blijf gaf. In 1919 sloeg hij een aanstelling tot Minister van Marine af, naar verluidt uit loyaliteit aan de vertrekkende functionaris, Naudin ten Cate, een marine-officier in Den Helder.

Van der Voort vervulde ook het voorzitterschap van het Nationaal Comité voor het huldeblijk bij het 25-jarig regeringsjubileum van Koningin Wilhelmina (1923) en werd tweevoudig koninklijk gelauwerd.

C. van der Voort van Zijp, mogelijk in 1923

Vervreemding

Een jaar later was hij één van de oprichters van de Nationale Unie, een rechtsautoritaire, antidemocratische beweging. Ir. A.A. Mussert was een van de geregistreerde sympathisanten van de Unie, waarin leefde dat één sterke man in het Nederlandse staatsbestel, grote beslissingsmacht zou moeten hebben. Van der Voort en de Unie waren, over het zich fascistisch noemen, een beetje dubbelzinnig: Wij zijn anti-fascist in zoover [...] het fascisme de individu onderwerpt aan de absolute vergoddelijkte staatsidee en dientengevolge o.a. het gezin beschouwt als een orgaan van den staat.'

Dat zal in strijd zijn geweest met Christelijke opvattingen over het gezin 'als exclusieve kweekplaats van de kinderen tot gelovige mensen.

Burgemeester van het bouwen

Van der Voort werd per 1 november 1924 burgemeester van Maartensdijk, maar beëindigde zijn Kamerlidmaatschap pas per 15 september 1925, na zeventien jaar Kamerlidmaatschap. Dat was, naar verluidt, het gevolg van 'vervreemding' van zijn partij, de ARP. Dat spreekt misschien ook eruit, dat de A.R.-kiesvereniging Tietjerksteradeel, waarvoor hij in 1908 als Kamerlid

was uitgekomen, hem vroeg zijn zetel ter beschikking te stellen.

De N.V. Gemeenschappelijk Eigendom uit Den Haag bouwde te zelfder tijd een aantal villa's aan de Vijver- en Grothelaan in Groenekan. Eén daarvan was de villa aan de Vijverlaan 1. Misschien huurde Van der Voort eerst iets anders, of húrde de gemeente Maartensdijk de villa aanvankelijk van de bouwonderneming, want pas in 1928 werd hij door de gemeente als ambtswoning voor Van der Voort gekocht.

De bouwmaatschappij N.V. de stadswoning - van de gebroeders Godijn - bouwde in die twintiger jaren in Utrecht middenstandswoningen aan de Pieter Nieuwland-, Ingenhousz- en Juliusstraat (en omgeving), vlakbij de grens met Maartensdijk. De Stadswoning kocht in 1930 van die gemeente 17 hectare grond in het Haverland aan

de Maartensdijkse kant van de grens met Utrecht, voor 350.000,-, teneinde er een aantal woningen te gaan bouwen. Later kochten ze er nog eens 33 hectare bij.

Directeur Willem Godijn had daarom veel contact met het gemeentebestuur van Maartensdijk. 'De burgemeester ging regelmatig op de fiets bij hem langs, in Utrecht op de Wittevrouwensingel, om te vragen wat er moest gebeuren.'

Op 1 juni 1931 werden de eerste woningen aan de Mr. Sickeszlaan opgeleverd. 'De burgemeester vertelde zeer trots te zijn en dat de gemeente Maartensdijk niet 'aan de karikatuur van lilliputter' zou voldoen. Onderwijs, gemeentereiniging en een politieapparaat zouden in Tuindorp tot stand komen. Willem Godijn overhandigde een bloemstuk en had een welkomsgedicht paraat. De bouw

Midden (overall/pijp) bouwer W. Godijn. R. van hem, in licht kostuum: Charles Qué-ré, architect. Vrouw L. van Godijn: mevr. Van der Voort (of -Godijn). L. daarv.(opst. boord): Burgemeester vóór bestuur Tuindorps Belang. 2e van links (klein, m sigaar: L.J. Frijda), Tuindorps Joodse huisarts én bestuurslid Tuindorps Belang. Rechts Gemeentebestuur: in het zwart.

Bron:
collectie W. Godijn jr. - Hufen ©

vorderde snel: de overdracht voor woningen aan de Prof. Ritzema Bos-, Sjollema- en Jan Kopslaan, vond op 13 december 1931 plaats. De Tuindorpse bakker Huug Heinen, herinnerde zich de burgemeester zeventig jaar later als 'een aristocratische, vriendelijke en sociaal ingestelde man. Een "daghitje" (jong huishoudelijk hulpje) van eenvoudige komaf, at dagelijks mee met het gezin aan de Vijverlaan; voor die tijd bijzonder. Hij was vreselijk op de mensen gesteld en bezocht Tuindorpse gezinnen waar een kind ziek was. Dan trok 'ie eerst bij ons een aantal kauwgomballen uit de automaat (een cent per worp), waarvoor hij dan binnen een zakje vroeg.'

Hij ging geregeld op schoolbezoek bij de openbare lagere school, die zijn naam al droeg. Hij deed deze school aan de Van Bemmelenlaan, een tafelpiano op een onderstel met wielen cadeau.

Van der Voort van Zijp en de NSB

Op 14 december 1931 richtten C. van Geelkerken en Ir. A.A. Mussert, de 'Dietsch georiënteerde' Nationaal Socialistische Partij op, die met name onder de zogenoemde Nieuwe Middenstand, veel aanhang had. Ze hingen uitgesproken nationalistische waarden en normen aan, gekenmerkt door koloniaal-, sterk ko-

ningsgezind- en anti sociaal-democratisch denken. Vrijwel meteen voelde van der Voort van Zijp ideologische verwantschap met het 'blut und boden-denken' van de N.S.B en hij was een overtuigd lid van het eerste uur (het lage registratienummer 213 getuigt daar ook van). De broers Godijn, van 'N.V. de Stadswoning' waren onwankelbare leden van de NSB-beweging en architect Qué-ré ontwierp verschillende gebouwen voor de Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei in Nederland.

Muiterij

De muiterij tussen 4 en 10 februari 1933 op het marineschip De Zeven Provinciën (bij Sumatra, 'Nederlands Indië') werd door de NSB breed uitgemeten als een bewijs voor de juistheid van haar ideologie.

27 juli 1934, 19.30 uur, eerste steenlegging Godijnbank door Willy van Kesteren, eerst geboren in Tuindorp. Links achter haar: (klein met hoed) dokter Frijda. Rechts van hem: W. Godijn. Oudste, met snor: burgemeester. Met jas en pochette: C. Bekkering (voorzitter wijkver.).

Van der Voort, zoon van een koopvaardijkapitein en groot bewonderaar van de marine-cultuur, was er ongetwijfeld sterk van overtuigd dat tucht en gehoorzaamheid op een schip, cruciaal waren voor de zeevaart en zeker die der krijgsmacht te water, de Koninklijke Marine. Die verontwaardiging werd ook gevoed door zijn orthodoxe geloof, dat gehoorzaamheid aan het gezag voorschreef omdat God de Overheid over het volk had aangesteld.

Hij moet dus, evenals velen, ernstig geschokt zijn geweest door het muiterij-vooral, dat overigens ontstond door de herhaalde aankondiging van een korting (7%) op de salarissen van het inlands en (4%) op dat van Nederlands personeel. De muiterij werd bedwongen door een bombardement op het schip op 10 februari 1933. Het duurde even voordat dáárover Kamervragen aan de Minister van Defensie werden gesteld, maar een kwestie waarin Van der Voort van Zijk centraal stond, leidde wél snel tot vragen aan die minister.

Kamervragen

maart 1933

Nationaal-Socialistische Beweging

Op 9-3-1933 stelde Parlementariër Johan Willem Albarda, in de Tweede Kamer vragen in verband met een onder kadernilitairen

verspreide uitnodiging, tot een propaganda-vergadering op 14-3-1933. Het bericht was een dag eerder, door het bestuur van 'de groep Nationaal Socialistische onderofficieren kring Utrecht Amersfoort', verspreid.

Uit de, door Albarda bij de Kamervragen integraal afgedrukte tekst van de uitnodiging, bleek: 'Dat de heer v. d. Voort v. Zijk, burgemeester van Maartensdijk op de bijeenkomst gaat spreken over: Defensie, Onderofficieren, Nationaal-Socialistische Beweging. Gelegenheid tot vragen stellen. Aanvang 8 uur precies. Toegang gratis.' De locatie betrof koffiehuis het Boompje aan de Heiligenbergweg nr. 2 te Amersfoort.

Een 'N.B.' onder de oproep van het bestuur van de onder-officierengroep luidde, dat het lidmaatschap van de Bond toegestaan was, en: dat de commandant van het garnizoen Amersfoort geen bezwaar had tegen het bijwonen van de vergadering. Dit moest twijfelaars kennelijk over de streep helpen.

Van der Voort moet Albarda gekend hebben. Die had tien jaar eerder in de Kamer het woord gevoerd over de Vlootwet. Dat was in de nadagen van Van der Voort's Kamerlidmaatschap en die kan, als geïnformeerd oud-voorzitter van de Vlootcommissie, Albarda toen zelfs geopponeerd hebben.

Politiek activisme binnen de krijgsmacht?

De uitnodiging voor de bijeenkomst was Albarda waarschijnlijk toegespeeld. Dat moet onder andere te maken hebben met het gegeven, dat de bijeenkomst onder de vlag van de NSB plaats vond ('Hoofdleder ir. A. A. Mussert'). Die organisatie was niet, zoals bijvoorbeeld de protestante Militaire Bond „Pro Rege” en de „R.K. Militaire tehuizen”, gericht op het (geestelijk) welzijn van de militairen, maar een politieke beweging die met behulp van een marine-liefhebbende burgemeester onder militairen van de weermacht aanhang zocht.

Albarda's kamervragen betroffen onder andere: 'de toelaatbaarheid van deelneming door militairen aan de nationaal-socialistische beweging.'

Zijn vragen, en de antwoorden erop van de Minister van Defensie L.N. Deckers (al na een week, op 16 maart 1933), luidden:

Vragen: Albarda: '1. Is het den Regeering bekend, dat te Amersfoort de volgende uitnoodiging tot een op 14 Maart a.s te houden vergadering verspreid is': (hierna vermeldde hij de gehele bo-

vingenoemde tekst van de convocatie).

Antwoord: Minister Deckers van Defensie antwoordde: "De eerste vraag wordt bevestigend beantwoord." (De minister was dus ook op de hoogte van de belegde bijeenkomst. Niet zo vreemd, want reeds vier maanden eerder was in de Kamer melding gemaakt van het bestaan van georganiseerde groepen van nationaal-socialistische militairen, hetgeen toen bleek uit een in augustus 1932 aan onderofficieren te Utrecht toegezonden circulaire.)

'2. Heeft de regering, na de mededeelingen op 9 November 1932 in de Tweede Kamer gedaan (Handelingen blz. 324), een onderzoek ingesteld naar het bestaan van zoodanige groepen, en tot welke uitkomsten heeft dat onderzoek dan geleid?' De minister antwoordde, in ambtelijke taal, dat bij het onderzoek van 'meerdere groepen onderofficieren' die de NSB aanhingen, niets gebleken was.

Albarda vroeg de regering of de, in die eerdere circulaire van augustus 1932 aan de NSB- onderofficieren gegeven verzekering, „dat het lidmaatschap niet in strijd is met de krijgstucht, noch met het voorschrift Dienstverbintenissen bij de landmacht”, de regering 'aanleiding had gegeven tot eenige bemoeiing of maatregel?'

En kon de regering ook mededelen, waarop de verzekering berustte, die in de circulaire was gegeven, "dat het lidmaatschap van den Nationaal-Socialistischen Bond voor militairen is toegestaan?" 'Welke bevoegde autoriteit heeft dat verklaard?' En was het waar, dat 'de commandant van het garnizoen Amersfoort er geen bezwaar tegen had, dat de militairen de vergadering bijwoonden'?

De Minister van Defensie had op de voorgaande dag (8 maart) namelijk al verklaard, dat deelneming aan enigerlei actie van fascistische organisaties in strijd was met de legerorder van begin februari, waarin o.a. verboden werd medewerking te verlenen aan zogenaamde 'fascistische- en weerbaarheidsorganisaties.' Albarda vroeg ook hoe de regering nú: 'de vorming van groepen van nationaal-socialistische onderofficieren, het lidmaatschap van militairen van een Nationaalsocialistische Bond en het bijwonen van vergaderingen ervan' beoordeelde. Het antwoord van de minister luidde: 'Over de toelaatbaarheid van deelneming door militairen aan de nationaal-socialistische beweging bleek bij de overhen gestelde commandanten niet aanstonds eenheid van opvatting te hebben bestaan. Deze mag thans verzekerd worden geacht, door de bekendmaking aan

de weermacht, dat aansluiting bij of eenigerlei steunverleening aan groepen of vereenigingen van personen op fascistischen grondslag in strijd is met de plichten van den militairen ambtenaar en derhalve verboden.'

Strijdig met ambt

En daar wrong ook de schoen ten aanzien van Van der Voort van Zijp. Wat voor een onderofficier gold, was natuurlijk zéker van toepassing op het handelen van een burgemeester in zijn ambtsvervulling. Door zijn actieve betrokkenheid bij de fascistische NSB-beweging, die deze notabele overheidsdienaar graag als coryfee gebruikte, en hun samen optrekken met de Groep Nationaal-Socialistische Onderofficieren, schaadde hij het onafhankelijke en onpartijdige burgemeestersambt. Maar zijn rol zal niet in de Kamervragen aan de minister van Defensie zijn ingebracht, omdat een burgemeester niet onder diens verantwoordelijkheid valt.

Winst

Ondertussen leidde de manier van het neerslaan van de muijerij op 10 februari, bij de Tweede Kamerverkiezingen op 26 april 1933, tot aanzienlijke winst voor Van der Voorts vroegere partij de ARP.

Ook van der Voorts NSB-beweging beleefde een grote toename van het ledental (in Tuindorp 16,9%). Dit vrij hoge percentage lag in Groenekan nog hoger. Misschien omdat daar de prominente, van kleur verschoten burgervader, woonde.

Uitgejouwd

Toen Anton Mussert, onder andere vergezeld door Van der Voort van Zijp, op 13 mei 1933 te Gogh (ten zuidoosten van Nijmegen net over de grens met Duitsland) vaste voet in Duitsland trachtte te krijgen, werden zij uitgejouwd. 'Een Amsterdamse S.A.-man maakte Mussert voor een [...] bedrieger uit, die – summum van misdadigheid! – zelfs met Joden praatte.'

De NSB volgde toen, als beweging, officieel nog niet publiekelijk de koers van rassenleer en antisemitisme.

Kamervragen

november 1933

Anti-Joodse uitlatingen

Maar, E. Kupers, partijgenoot van vragensteller Albarda (SDAP, later PvdA), zag op 30 november 1933 toch aanleiding tot Kamervragen aan de nieuwe AR-minister J.A. de Wilde van Binnenlandse Zaken. Die betroffen uitlatingen van Van der Voort van Zijp tijdens een te Goes gehouden openbare vergadering van de Nationaal Socialistische Beweging (NSB), jegens een door hem aangeduide groep joden. Kupers baseerde zich op een verslag op 22 november 1933 in het dagblad de Zeeuw van de bijeenkomst op die dag.

Van der Voort van Zijp had daar gezegd: „De N. S. B. predikt geen anti-semitisme, maar wel protesteert zij er tegen, dat met name de soci-

alistische joden, bijv. in het Amsterdamsche Gemeentebestuur, zulk een onevenredig grooten invloed hebben. Voor dergelijke joden, die de Nederlandsche arbeiders hebben geëxploiteerd, die alles, wat ons heilig is, naar beneden halen en die er op uit zijn de best bezoldigde baantjes te krijgen, is in Nederland geen plaats.”

Kupers stelde de vragen: ‘

1. *Acht de Minister het te vereenigen met de plichten, die op den Burgemeester eener Nederlandsche gemeente rusten, dat deze in het openbaar zich in beleedigenden vorm uitlaat over een groep van de Nederlandsche bevolking?*

2. *Indien de Minister van oordeel is, dat deze uitlatingen niet toelaatbaar zijn, is hij dan bereid mede te deelen, welke maatregelen hij denkt te nemen om een herhaling van het in vraag 1 vermelde feit tegen te gaan?’*

Het antwoord op 20 december 1933 van de Minister: *‘Uit een ingesteld onderzoek is gebleken, dat het courantenverslag, in vraag 1 bedoeld, niet geheel juist en met name te scherp de woorden van den heer C. van der Voort van Zijp heeft weergegeven. Daargelaten of hetgeen wel is gezegd inderdaad als beleedigend voor een groep van de Nederlandsche bevolking moet worden aangemerkt, is voor den ondergeteekende komen vast te staan, dat de uitingen in een politiek-agressieven vorm waren gegoten, welke onvereinigbaar is met de zelfbeperking die de burge-*

6 Juli 1934. L. Frijda op één foto met NSB-coryfée Van der Voort (vooraan rechts), 3e v. r. W. Godijn, 5e v. r.: (klein) huisarts L. Frijda, links: mevr. en hr. Van Kesteren.

meester eener Nederlandsche gemeente heeft te betrachten.' De Wilde lijkt zijn vroegere partijgenoot enigszins in bescherming te nemen, door het niet over 'de inhoud' te hebben, maar over 'de toon'. De eindconclusie is echter duidelijk: onverenigbaar met de functie. De minister vond het optreden van de burgemeester ernstig genoeg om hem, binnen hun gezagsverhouding, erop aan te spreken. 'De ondergeteekende heeft zich ervan verzekerd dat herhaling niet zal voorkomen.'

NSB-lidmaatschap gedwongen beëindigd

Acht dagen na dit ministeriële antwoord verbood de regering (op 28 december 1933), onder leiding van fractievoorzitter Colijn, 'onder druk', aan ambtenaren het lidmaatschap van de NSB. De minister eiste - met succes - dat ambtenaren met hun handtekening de beëindiging van hun lidmaatschap van de NSB bevestigden. Dat maakte Van der Voort's NSB-lidmaatschap onmogelijk, want van hem als Politiek Ambtsdrager, werd dezelfde ongebondenheid verwacht. De burgemeester heeft daarmee niet het NSB-gedachtengoed afgezworen. De leider zelf, Anton Mussert, werd op 1 mei 1934, omdat hij natuurlijk van

de door hem opgerichte en geleide beweging 'lid' bleef, ontslagen als hoofdingenieur bij Rijkswaterstaat.

Overlijden

Van der Voort overleed onverwacht op 28 september 1935. In het NSB weekblad Volk & Vaderland van 5 oktober 1935, herdacht Mussert hem als 'een dapper strijder en uitnemend Vaderlander', die niet te beroerd was 'op een krukje zittend, bandjes te plakken om Volk & Vaderland'. Mussert zei te weten: 'zijn hart bleef tot het laatst toe natuurlijk bij ons, in het verbeiden van het oogenblik, waarop hij weer in de gelederen zou treden, wanneer hij weer vrij zou zijn!' Hij moet bedoeld hebben: ....'het oogenblik

waarop Van der Voort niet meer gehinderd zou zijn door de aan NSB leden opgelegde beperkingen.'

Post - Van der Voort van Zijperiode

De naar hem genoemde laan droeg aanvankelijk de naam: professor Jan Kopslaan. Al snel nadat de H.T. s' Jacoblaan in 1935 was opgeleverd, ontstond verwarring met de Jan Kopslaan. Mede daarom werd die laan naar de kort daarvoor overleden burgemeester vernoemd.

Anti-Joods bord op grens met Utrecht (thans Kard. De Jongweg).

Nederland werd bezet-Vrijwel direct vaardigde de bezetter zeer noodlottige maatregelen jegens het Joodse volksdeel uit. Tuindorps huisarts L.J. Frijda, 1906-1988 en echtgenote L. Speyer doken in 1942 onder in Eindhoven, gescheiden van hun kinderen, die in het noorden werden ondergebracht. Vooral in 'de hongervinter' ontstonden groot voedsel- en brandstofgebrek en andere problemen voor velen.

De bevrijding

Toen de ordedienst van de BS, bij de bevrijding op 5 mei 1945, (vermoedelijke) NSB leden en anderen aanhield, brachten ze die naar de gymnastiekzaal van de Van der Voort van Zijpschool aan de Prof. Van Bemmelanlaan 34. Het gezin Frijda overleefde de oorlog.

Als overal elders vierde Tuindorp uitbundig feest.

De wijk werd in 1954 door annexatie Utrechts grondgebied en Maartensdijk werd in 2001 bij De Bilt/Bilthoven gevoegd.

Naamswijziging?

De Van der Voort van Zijpschool in Tuindorp werd op den duur als vanzelf 'OBS' genoemd (Openbare Basis School). 'De kwestie' leek daarbij geen grote rol te spelen. In 1985 veranderde hij definitief van naam. Af en toe werd geopperd om ook de naam van de Burgemeester van der Voort van Zijpplan te veranderen. Het is er niet van gekomen.

De inhoud van de in 1933 gestelde Kamervragen en de afhandeling ervan zijn in onze tijd nog belangrijk. Uitlatingen zoals de bur-

gemeester in 1933 te Goes deed, waren een afspiegeling van een al lang in Europa bestaande animositeit onder delen van de bevolking jegens joodse medeburgers. Burgemeester Van der Voort vestigde de aandacht op zichzelf, omdat hij zich, tijdens zijn ambtsvervulling in het openbaar, overeenkomstig uitliet. De gebeurtenissen aangaande van der Voort van Zijp, maakt de antipathie jegens joodse burgers zichtbaar, die tot het drama leidde, dat zich uiteindelijk in de jaren dertig en veertig voltrok.

Blijf vertellen

"Foute mensen" de historie uitgummen is niet in het belang van een aanspreekbaar collectief geheugen. Het zichtbaar maken en benoemen van gebeurtenissen en daden, voorkomt mede dat schadelijke ideologieën en hun vertolkers in 'het vergeetboek' belanden. Het inzicht in ontwikkelingen die tot wandaden en oorlogsmisdaden hebben geleid, kan het open oog voor wat zich in ónze tijd voordoet, ondersteunen.

Utrecht/Tuindorp,
mei 2020, Rob Hufen Hzn.

Opgebrachte Mannen en vrouwen voor klimrek en bewapende man in Openbare Van der Voort van Zijpschool.